

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Antidopingas neprofesionalų futbole

Apklauso rezultatų apibendrinimas

Spalis 2019

Projektas yra finansuojamas Europos Komisijos fondų lėšomis.

Šis dokumentas ir jo turinys atspindi tik autoriaus požiūrį. Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį šiame dokumente esančios informacijos panaudojimą (Šaltinio numeris: 603230-EPP-1-2018-1-NO-SPO-SCP).

Politikos formuotojai ir suinteresuotieji sporto subjektai vis labiau nerimauja, kad dopingo vartojimas už elitinio sporto sistemos ribų tampa vis labiau nuolat besiplečiantis ir probleminis reiškinys. Manoma, jog netinkamas dopingo substancijų vartojimas laisvalaikio sporte tampa ne tik visuomenės problema, bet ir sveikatos sistemos rūpesčiu. Nors dopingo klausimai yra sprendžiami aukštu lygiu, trūksta didelio susirūpinimo iš futbolo mėgėjiškame lygmenyje. Tai didelė problema atsižvelgiant į tai, kokią socialinę žalą ir įtaką asmenims ir bendruomenėms gali padaryti piktnaudžiavimas dopingu. Net ir tose srityse, kur dopingo vartojimas dar nėra paplitęs reiškinys, svarbu yra vykdyti prevencinius veiksmus. Svarbu užtikrinti, kad visuomenė suvoktų dopingo medžiagų vartojimo žalą ir būtų vystoma „švaraus“ sporto kultūra. Visgi, futbolas nėra asocijuojamas su draudžiamų medikamentų vartojimu dėl sunkaus įrodinėjimo proceso. Kitaip yra individualiose sporto šakose, tokiose kaip dviračių sportas, sunkumų kilnojimas, lengvoji atletika ir kita. Atsižvelgiant į tai, iškyla poreikis atlikti įvairius tyrimus, glaudžiau bendradarbiauti tarpusavyje ruošiant uždraustų medžiagų vartojimo nustatymo metodus, renkant duomenis. Šis ANTI-DIF projektas skirtas spręsti minėtas problemas pasitelkiant šias priemones:

1. Problemos suvokimas ir esamos situacijos ištyrimas Europos šalių masinio futbolo klubuose/komandose;
2. Vertybėmis grįstos mokomosios medžiagos parengimas;
3. Elgsenos gairių „anti-dopingo treneriams“, kurie atliktų ambasadorių vaidmenį kovoje su dopingo medžiagų vartojimu, sukūrimas;
4. Anti-dopingo elgsenos kodekso neprofesionaliems futbolininkams parengimas.

Šis projektas yra viena iš pirmųjų edukacinių priemonių ir atitinka anti-dopingo švietimo programos kriterijus. Projekto pagalba siekiama prisidėti prie šių kriterijų vystymo ir jų įgyvendinimo (ypač masinio futbolo srityje). Projektas pasiūlys sportinės specifikos mokomąją medžiagą, kuri bus panaudojama šviečiant neprofesionalių futbolo žaidėjų.

Šis apklausos pristatymas atspindi bendrus rezultatus, kurie buvo pasiekti projekto partneriams atlikus su uždraustų medžiagų vartojimu neprofesionalių futbolo žaidėjų tarpe susijusį tyrimą Europoje.

Šiuo tyrimu buvo siekiama surinkti bei palyginti informaciją apie dopingo medžiagų vartojimą ir požiūrį į jį, taip pat išsiaiškinti, kokie prevencijos bei švietimo būdai respondentų nuomone būtų tinkamiausi kovai su dopingo medžiagų vartojimu. Šios apklausos dėka gauti duomenys bei įžvalgos turi padėti parengti mokomąją medžiagą.

Apklausa buvo vykdoma Norvegijoje, Graikijoje, Lietuvoje, Bulgarijoje ir Didžiojoje Britanijoje. Apklausoje dalyvavo 733 respondentai.

Palyginus apklausos duomenis nustatyta, kad iš apklausą užpildžiusių asmenų 72% buvo vyrai, o 75% respondentų yra 21-ųjų metų amžiaus arba jaunesni. Visi jie jau ilgą laiką dalyvauja neprofesionalaus futbolo veiklose, o didžioji dauguma iš futbolo negauna jokio atlyginimo ar kitų pajamų. Nustatyta, jog respondentai yra išbandę įvairias medžiagas, tačiau beveik nė vienas nėra išbandęs ar net ketinęs išbandyti nelegalių, rinkoje uždraustų preparatų. Moralinis nusistatymas prieš dopingo medžiagų vartojimą yra pakankamai stiprus, visgi kiek daugiau respondentų pozityviau vertino tai, kad fizinei būklei pagerinti dopingo medžiagos galėtų būti naudojamos.

Vos keli respondentai pažymėjo, kad nėra niekada susidūrę su edukacija prieš dopingo medžiagų vartojimą, juo labiau ir nėra suinteresuoti šios informacijos gauti. Visgi, jei jau tektų dalyvauti

apmokymuose, tam tinkama forma būtų visos komandos/klubo trumpas edukavimas online būdu. Svarbiausiomis temomis buvo pasirinkta pavojus sveikatai ir dopingo kontrolės nuostatų laikymasis.

Apklausa neparodė ryškesnių skirtumų tarp vyriškos ir moteriškos lyties asmenų.

Vyrai/vaikinai dažniau ilgiau žaidžia futbolą nei moterys/merginos, tačiau treniruočių skaičius ir trukmė paprastai sutampa. Fitneso treniruotes labiau renkasi vyrai/vaikinai nei moterys/merginos. Nepastebėta ir ryškesnio skirtumo dėl požiūrio į poreikį šviesti visuomenę apie šių medžiagų žalą. Didžioji dauguma medžiagos pateikimui rinktųsi „online“ priemonės.

Tiek vaikinai, tiek merginos paprastai sutinka, kad dopingo vartojimas nėra geras įprotis. Dalis respondentų yra galvoję apie šių medžiagų vartojimą ar net yra tai išbandę. Todėl nepaisant to, kad didžioji dalis respondentų nėra net susimąstę apie šias medžiagas, vis dėlto svarbu pagalvoti ir apie mažumą, kuri kartais svarsto išbandyti draudžiamus preparatus. Šiuo projektu siekiame sukurti priemones, ir jei jos padėtų bent tai daliai asmenų, tai būtų pakankamai didelis skaičius žaidėjų atsižvelgiant į tai, kad šioje apklausoje vis tik dalyvavo maža dalis visų neprofesionalių žaidėjų.

Viena iš svarbiausių šios apklausos išvadų yra tai, jog dauguma masinio futbolo dalyvių nėra itin susidomėję mokymais dėl dopingo medžiagų vartojimo. Apklausos rezultatai patvirtina, kad dopingo vartojimas nėra ypatingai svarbus neprofesionaliems futbolo žaidėjams:

- 20% respondentų yra gavę mokomosios medžiagos ar informacijos;
- 26% respondentų yra dalyvavę antidopingo paskaitose;
- 14% respondentų savo klube/komandoje buvo supažindinti su dopingo medžiagų vartojimu.

Apklausos rezultatai patvirtino, kad dauguma respondentų norėtų gauti mokomąją informaciją dalyvaujant bendrose veiklose su visa komanda/klubu. Dauguma respondentų norėjo, kad švietimas būtų internetinis. Tik 23% norėjo išmokti patys.

Taigi, iš esmės pagrindinė projekto užduotis yra tai, kad projekto metu paruošiama medžiaga būtų aktuali žaidėjams.

Dėmesio: detalią apklausos rezultatų analizę bei aktualią literatūrą galite rasti www.keepfootballclean.eu